

אַחֲרֵי מוֹת וּקְדָשִׁים

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 625 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 525 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ דינה בת זיסקו ושרה – ט"ז איר ז"ל ז' איר תשפ"א

929 פ 9182

אַחֲרֵי מוֹת - תוֹכַן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. אחרי מות נדב ואביהוא, ה' הזהיר את שבט הכהנים, על איסור כניסה לבהמ"ק ולקדש הקדשים-שלא בשעת עבודה.
- ב. סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים (וכניסתו לקדש הקדשים ארבע פעמים, בהזיית דם הפר והשעיר, בקטורת, ובהוצאת המחטה) והקרבת קרבנות היום הקדוש.
- ג. דיני התענית ביום הכיפורים - (חמשה עינויים), איסור מלאכה, וכפרת החטאים.
- ד. עונש כרת לשוחט קדשים מחוץ למקדש וכן למקריבם שם. ה. מצוות קדושת ישראל:

- א. איסור ההליכה בדרכי הגויים ובמנהגיהם.
- ב. איסור להתחתן עם קרובי משפחה (מסויימים) - פרשת עריות.
- ג. איסור העברת ילדי ישראל למוֹלך (באש), ואיסור חילול ה'.

קְדָשִׁים - תוֹכַן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

א. מצוות ה' :

לנהוג בקדושה. מורא אם ואב. שמירת שבת. איסור התבוננות בענייני הבלי עבודה זרה (כמו קריאת ספרי ע"ז). איסור מחשבת פיגול בקרבנות ונותר (בשר שנותר לאחר הזמן שמוטר לאכול בו קרבנות). מתנות עניים בשדה (לקט, פאה) בכרם (פרט ועוללות). איסור גניבה ושקר. איסור שבועת שקר וחילול ה'. איסור הלנת שכר שכיר. איסור לקלל יהודי. איסור להכשיל בעצה שאינה הוגנת (וכן להכשיל בעבירה, ח"ו). החיוב לשפוט בצדק ולדון לכף זכות. איסור לשון הרע. "לא תעמד על דם רֵעֶךָ". איסור לשנוא יהודי. החיוב להוכיח את חבירו שחטא. איסור נקימה ונטירה. "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ". איסור כלאיים: בשימוש בבעלי חיים, בגידולי קרקע, ובבגדים (שעטנז). אשם שפחה חרופה. דיני ערלה: שלוש שנים אסורים הפירות החדשים בהנאה ובשנה הרביעית נאכלים בירושלים (בזמן המקדש, ובטהרה). "לא תאכלו על הדָם". איסור חיזוי עתידות - תַּמִּים תִּהְיֶה עִם ה'. איסור גילוח פאות הראש, איסור גילוח הזקן בתער. איסור לשרוט בבשר (בגלל צער אבלות) ואיסור קעקוע בעור. החיוב לשמור את קדושת ישראל והשבת. ומורא המקדש (לנהוג קדושה במקדש, ובבית הכנסת). אין לפנות אל האוב והידעוני (חוזי עתידות וכד' בכוח הטומאה). החיוב לכבד תלמידי חכמים וישישים. איסור לצער גֵר, ומצות אהבתו. איסור לרמות במשקל או במידה, ומצוה שהמדידה תהיה בצדק ובדקדוק.

ב. עונשי עבירות (בפרשה הקודמת הוזכרו האיסורים ובפרשה זו העונשים. מכאן שאין עונשין אלא אם כן מזהירים):

- א. עונש מעביר בנו למוֹלך, ועונש מקלל אביו או אמו (ז-א, ז-ב).
- ב. עונשי איסורי העריות (המפורטים בפרשת אחרי) (כ, ח-כב).
- ג. עונש בעל אוב וידעוני - רגימה באבן, ככל הנסקלים.
- ג. שבח ישראל הקדושים לה' בכל מעשיהם, ובזה זוכים לארץ ישראל - ארץ זבת חלב ודבש.

בשבת זו קוראים שתי פרשיות אַחֲרֵי מוֹת וּקְדָשִׁים. כתוב בפרשת קדושים (יט, ג): "אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ", בכבוד אב ואם התורה נתנה שכרה בצידה (שמות כ, יא): "לְמַעַן יֶאֱרְכּוּן יְמֵיךָ". מכאן החשיבות הגדולה שיש במצות כיבוד אב ואם. שלושה שותפין הם באדם, הקב"ה ואביו ואמו. ואמרו חז"ל: "בזמן שאדם מכבד אביו ואמו, אומר הקב"ה, מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני. ובזמן שמצער אביו ואמו, אומר הקב"ה: יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם, שאלמלא הייתי ביניהם, ציערוני".

וכתב רבי יונתן אייבשיץ בספרו 'ערות דבש' (ח"ב, דרוש ב): "והנה בכיבוד אב ואם אמרו חז"ל (קידושין לא): אשרי מי שלא חמאן, והיינו כי כבר אמרו (שם) כי אי אפשר לקיים מצות כיבוד כראוי, ולא יגיע אדם עד תכליתה בכל דקדוקיה, אמנם אם אין לו אב ואם, והוא מצטער על זה שאין לו אב ואם כדי לקיים מצות כיבוד, א"כ יש לו שכר מה' יתברך כאילו קיימה בתכלית הקיום ותכליתו של המצוה בלי חיסור כלל, לכך אמרו אשרי מי שלא חמאן". לפי זה מסביר שם ב'ערות דבש' הטעם שדווקא אסתר היה בכוחה להכניע את המן, כי הנה כל כוחו של עמלק מזרעו של עשו, הוא זכות של מצות כיבוד אב שכיבד לאביו יצחק, שמאוד נהג בו כבוד כנודע (ילק"ש ח"א, רמז קט"ו), וא"כ מי שיבוא לבטל זכותו וכוחו, צריך שתהיה לו גם כן מצוה זו של כיבוד בלי פקפוק, ומי הוא זה גבר שיש בידו מצוה זו בשלימות, ומי הוא שחף מפשע ולא יהיה פוגם בכבוד אביו בכל דהוא, עד שבאה הדסה אסתר שאין לה אב ואם כלל, והיא היתה תמיד מצטערת שלא היה סיפוק בידה לקיים מצות כיבוד, אם כן יחשב לה לצדקה כאילו קיימה אותה בתכלית השלימות, וא"כ יש בידה גם כן מצות כיבוד לקום נגד זרעו של עשו, ולכך להכניע להמן בנו של עשו שזכות כבוד בידו הוצרך את אסתר, שהיתה יתומה מאב ואם.

ובכן, מסיים רבי יונתן ב'שבט מוסר': "והנה זו תוכחת מגולה בעוונותינו הרבים כפרוץ ישראל בכיבוד אב ואם, אוי לנו, כי בעוונותינו הרבים עולם הפוך, האבות מחנפים לבנים שלא יכעסו עליהם, ובימי פורים, שראוי לנהוג בהם כיבוד למאוד כמו שכתוב, כי זו היתה ההצלה על ידי אסתר, ונהפך, אם לא ישלחו האבות לבנים מנות כפי הראוי, או שירבה לאחד ומעט לאחד, הלא יכעס על אביו ולא יבוא אליו, או יבוא בפנים זועפות וכדומה, או משבר בית ישראל, הלא הוקש כבודם לכבוד המקום, ואיך יפגעו בשביל העדר קצת ממון".

בידי הווי עובדא, בעת שלימדתי תלמיד לבר-מצוה, היה לי תלמיד אחד אשר היה מגדף את הוריו בקללות שאין האוזן יכולה לשאת אותם, למרות שהנער חי ברמת חיים גבוה מאוד ולא חסר לו דבר.

ה"חיי אדם" מציין כי "פשיטא צריך לאהוב את אביו ואמו כגופו, כיוון שהם בכלל וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ, אך על הוריו "הוקשה אהבתם לאהבת המקום. וצריך שיאהוב אותם אהבה עזה, כדרך שהיו אוהבים אותו, ולא יהיו עליו לטורח ולמשא, ואם אין אדם מכבד אביו ואמו, גזירות קשות באות עליו. כיוון שהוקשה כבודם לכבוד המקום, גם העונש שווה.

סיפר מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל (נאיל תערוג' פרשת ויגש) שיהודי אחד סיפר לו שמרן ה'חזון איש' זצ"ל הלך בשמחת תורה, וכולם הלכו אחריו, וילד אחד שאל את אבא שלו: למה כולם הולכים אחריו? וכי הוא לא יודע את הדרך לבד? ה'חזון איש' שמע את זה, וקרא לאביו של הילד ואמר לו: תאמר לבנך, שזה בזכות מצות כיבוד אב ואם שקיימתי. והוסיף מרן זצ"ל, ש'החזון איש' כיבד מאוד את אמא שלו, ואני זוכר שהיה עולה כל יום! ומשוחח איתה חצי שעה. וידע כל אחד שהדרך להצלחה בחיים היא ע"י כיבוד אב ואם!

"ואהבת לרעך כמוך" (קדושים יט, יח)

עד היכן...

הרב נחמן גלינסקי זצ"ל, בנו של מגיד המישרים המפורסם, הרב הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל (מחבר ספרי ה'מגיד'), נודע בימי בחרותו כאחד מטובי העילויים שבישיבה.

פעם, בעיצומו של שיעור כללי שמסר ראש הישיבה לכלל בחורי הישיבה, נחת לו לפתע אווירון נייר על דוכנו של ראש הישיבה... היה זה אחד הבחורים, שהשיעור כללי לא היה בדיוק בראש מעייניו... וכדי להפיג את השעמום הכבד ואת הריקנות שבתוכו, שיחק באצבעותיו במשחק קיפולי נייר, ושלה את האווירון המזערי לכיוונו של חברו, אך לצערו המאוורר המקומי שינה את כיוון התעופה... הישר אל ראש הישיבה! ההלם היה מוחלט, הבחורים כולם נבהלו למראה הזלזול הנורא.

ראש הישיבה עצמו עצר בפתאומיות את מהלך השיעור, פניו האדימו כשהרים את אותו אווירון נועז וחוצפני בידו, ודרש בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שהבחור שהעיק אווירון זה, יקום בבקשה ויצא מבית המדרש מיד!!!

פחד גדול נפל על בחורי הישיבה, ניתן היה לחוש את המתח באוויר, אך אף בחור לא זז ממקומו.

הגאון ראש הישיבה לא ויתר, והוא חזר והדגיש שהוא לא ימשיך במהלך השיעור בשום אופן, עד שלא יקום אותו בחור ויצא החוצה!...

באותן דקות קשות של חרדת הדין, הבין היטב הבחור החסיד נחמן גלינסקי, מן העילויים שהשתתפו היטב בכל מהלך השיעור, לליבו ולנפשו של אותו בחור. מתוך סערת רגשי רחמנות קם לפתע ממקומו, ופסע החוצה בראש מורכב! לרווחתו של אותו בחור, ולפליאתם של כל הבחורים וראש הישיבה, לנוכח מעשה גבורה זה.

השיעור כללי הסתיים, כשרוב בחורי הישיבה וסגל צוות הרבנים לא הצליחו לגלות את זהותו של אותו בחור מעופף הניירות... גם נחמן עצמו לא ידע ולא ביקש לדעת מי היה אותו בחור.

שנים רבות חלפו להן ביעף אחר אותו המעשה...

לאחר שנפטר ר' נחמן, הגיע בבית המשפחה החשובה אדם בלתי מוכר, אשר חזותו מוכיחה עליו שהוא תלמיד חכם חשוב.

הוא סיפר את טיב המעשה דגן, שהתרחש עם אביהם בעת לימודיו בישיבה.

עם סיום סיפורו, הוסיף בהתרגשות: "אני הוא אותו בחור סורר שהטיס את האווירון אל-על... אין ספק שאם היו מגלים את זהותי, הייתי מגורש לאלתר מן הישיבה, כאשר בין כך ובין כך לא התמדתי בלימודי שם, בלשון המעטה... אולם מעשה גבורתו הגדול של אביכם, עוררו בליבי בימים שלאחר אותו מעשה רגשי אשמה, ורגשי התעוררות תשובה חזקים! בעקבות כך החלטתי לשנות את דרכי. לקחתי איפוא את עצמי בידים, והחילתי מאז להתעלות בתורה ויראת שמים בעקביות!

כיום, הנני משמש ברוך השם כראש ישיבה לכשבעים בחורים, וכל תורת שלי ותורתם של תלמידי - הכל נזקק לזכות מסירותו המדהימה של אביכם!!!

וזהו שכתוב: "ואהבת לרעך כמוך" - כמוך ממש.

[ע"פ 'טיב המעשיות' על חומש ויקרא]

"איש אמו ואביו תיראו" (יט, ג)

אמירת הקדיש לאחר פטירת הוריו

ע"י אמירת הקדיש פודה הבן את אביו מהפורענות, שבאמירת "אמן יהא שמיה רבא" מתקדש שמו הגדול בעולמות העליונים! [רמ"א י"ד שע"ו ד' וגשה"ח ל' ג']

* **כתב בספר "יד אליהו"** (פסקים ס"ו): אמירת הקדיש היא מהדברים העומדים ברומו של עולם, והוא גדול ממצוות כיבוד אב בחייו, שהאב מוחל על כבודו, אבל קדיש לא ניתן למחילה, ולא יכול האב למחול על הקדיש.

* **בספר "דמשק אליעזר"** (על ביאור הגר"א קל"א ס') כתב: "בגוף הדין אם יכול האב למחול על קדיש יתום, או על גורל שעשו מי יאמר את הקדיש - לא ידעתי אם באפשרותו למחול, כי זה נכלל בכיבוד אב ואם, והלא חיוב זה גם לאחר מותו".

* סיפר אדם אחד שבשנת האבל על אביו ניגש לשאל את מרן הרב חיים קנייבסקי שליט"א מה לעשות במקרה של ריב או ויכוח על הקדיש, שמקובל כי לוותר על הקדיש זה גם עילוי נשמה. אמר לי רבי חיים: "זה לא שלך, זה של אבא שלך, למה אתה מוותר?"! שאלתי: הרי ידועים דברי ה'חתם סופר' שבמקרה כזה הקדיש עולה לנשמת השני? השיב הרב: "זה הכל אם התחלת לומר קדיש והוא חטף לך, אבל אם ויתרת לו מלכתחילה, הפסדת את זכות הקדיש!" ורבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל השיבו: "זה קידוש ה'?! מה יגידו, הוא הצדיק לא מוותר... לא רק קדיש זה עילוי נשמה, כל מצוה, כל דבר טוב שעושים זה לעילוי נשמת ההורים. בן לא צריך לכוון לזכותם, לא צריך לומר 'לעילוי נשמת' - הכל מכוחו!"

וסיפר רבינו את המעשה ברב שלמה לורנץ, שהיה בתוך השנה לפטירת אמו, שבעת היותו ח"כ היה עסוק יום שלם באיזה עניין. בלילה נזכר שלא אמר קדיש, בא אל ה"חזון איש" ואמר: "אני פורש מעסקנות, אם הגעתי לדרגה כזו שאני לא אומר קדיש על אמי... השיבו החזו"א: "עשית קדיש! וכי העיקר זה להגיד קדיש?! העיקר זה לעשות!"...

* רבי נסים קרליץ נשאל אם לוותר למישהו על הקדיש, שאותו אחד התעקש לומר את הקדישים. הבחור אמר שלא אכפת לו לוותר, והשאלה אם מותר לו. רבי נסים אמר "יש לדעת שלוותר זה גם זכות לאבא!" [נר לשולחן שבת]

"איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי"

השמרו" (יט, ג) - כיבוד הורים בכל מצב

משעברה אמו של רבי יהושע נויבירט זצ"ל להתגורר בבית אבות (בשכונת מטרוסדורף), חשב שבוודאי תשמח לשמוע ממנו קידוש בליל שבת מאשר להשתתף בקידוש המרכזי.

לכן במשך עשר שנים היה מגיע לפני כניסת שבת ל"נוה שמחה" כדי לבקרה ולקדש לה על הכוס, שר לה זמירות, ורק אז היה ממחר אל ביתו בשכונת "בית וגן" - מרחק גדול מאוד! בגודל מסירותו התמיד בכך בכל שבת וחג.

כאשר חל ראש השנה ביום חמישי, הלך בליל ראשון של ר"ה, בליל שני ובשבת בכל מזג אויר.

ארע פעם שירושלים הייתה שרויה בשלג וקור גדול, מזג אויר סוער במיוחד. ביום שישי התקשר אליו רבו רבי ש.ז. אויערבאך זצ"ל, ושאלו, אם גם השבוע ילך לאמו, הרי בכזה מצב הוא פטור. א"ל הרב נויבירט: "הרב שואל או קובע"?... רבי שלמה זלמן השיבו: "אני רק שואל"... "אם כך" אמר הרב נויבירט "גם השבוע אלך בע"ה". [קול התורה סוכות עח]

"בְּצֶדֶק הַשֵּׁפֶט עֲמִיתְךָ..." (קדושים יט, טו)

מובא לפניכם מעשה נפלא שסיפר רבי חיים שינקר שליט"א ראש ישיבת "דרכי משה".

המעשה מתייחס לאותן שנים בהן למד בבחורותו בישיבת פוניבז', והיה ישן באותו חדר יחד עם רבי משה אהרן ברורמן שליט"א, ולהבחל"ח הגרב"צ פלמן זצ"ל ועוד.

באחד מערבי השבתות, דקות ספורות לפני הדלקת נרות, נכנס לחדר אחד הבחורים שבישיבה, ובידו מעטפה עם סכום כסף גדול מאוד, וביקש מהם להטמין את הכסף בחדרם עד מוצאי שבת. הבחור, שהיה חתן, עמד שבוע לפני חתונתו, וקיבל מההורים את סכום הכסף הזה כדי לשלם בעבור הדירה, ואמור היה, מיד אחרי שבת, להעביר את הכסף לבעל הדירה. כאשר התקרבה השבת חשש הבחור להשאיר את הכסף בחדרו, שמא ייגנב הכסף, ולצורך כן חיפש לעצמו חדר אחר שבו יוכל הוא להיות בטוח שאף אחד לא יעלה על דעתו שיש שם כסף, ומיד עלה על דעתו ללכת לחדר המדובר, שם אפשר לסמוך על הבחורים בלב שקט שלא יספרו על כך לאיש. וכך לקח את צרור הכסף, ורץ לעבר החדר המדובר בכדי להספיק לספר להם את פרשת הכסף, ולמצוא שם מקום סתר לפני התקדש יום השבת. החתן נכנס לחדר, סגר את הדלת וסיפר את הסיפור, חברי החדר שמחו מאוד על האפשרות לעזור לו, ומיד מצאו מקום ראוי להטמנת הכסף. בתוך הארון של הכביסה מתחת לכל הבגדים. לקחו גרב גדולה שמו בתוכה את הכסף, הוציאו את כל הכביסה מהארון ואת הגרב עם הכסף הניחו בתחתית הארון, ולאחר מכן החזירו את כל הכביסה למקומה, באופן שאף אחד לא יוכל לעלות על דעתו שבתוך הכביסה מונחת גרב שבתוכה סכום כסף כה גדול.

במוצאי שבת חוזר הבחור כדי לקחת את כספו, ולחדרתו - הכסף איננו... חברי החדר היו המומים לחלוטין, לאן נעלם הכסף? הוציאו את כל הכביסה ובדקו בגד בגד, אולי זה נכנס לתוך בגד אחר, אבל אחרי הכל הכסף לא נמצא. החדר בכללותו היה מסודר לגמרי, לא היה ניכר שביקר בו איזה גנב, אי לכך הפלא היה גדול עד מאוד, לאן הכסף נעלם... בין הבחורים שהיו בחדר באותה שבת, היה עוד בחור חדש משיעור א', שזה עתה התחיל את דרכו בישיבה. הבחור היה שקט ועדין, לא הכירו אותו מספיק בכדי לדעת אם תוכו כברו, או לא.

כאשר בא הבחור החתן ביום שישי לחדר להביא את הכסף, שהיה בתוך החדר הבחור הצעיר, שהיה עד לכל מהלך הטמנת הכסף. טבעי מאליו שהחשד ייפול על אותו בחור צעיר, שיצרו גבר עליו ולא עמד בניסיון ולקח את הכסף... הבחור הצעיר לא היה טיפש, והבין מיד שהחשד ייפול עליו, בפרט שהוריו היו עניים מרודים, וסביר מאוד לחשוד בו בכך שלקחת את הכסף כדי לעזור להוריו.

הבחור עמד בצד והתחיל לדמיין איזה צרה צרורה עומדת ליפול עליו עכשיו: תחילה ייגשו אליו הבחורים החשובים, ויאמרו לו בשקט "לכל אחד יש ניסיונות, אנחנו מבינים שכנראה לא עמדת בניסיון ולקחת את הכסף, בא תחזיר את זה בשקט, לא נספר את זה לאף אחד ונגמור את הסיפור". והוא כמובן יכחיש את הכל מכל כל, שלא נגע בכסף ואין לו מושג היכן הוא. ולאחר מכן סיפור הגניבה יתפרסם בישיבה, וכולם יאמרו מי יכול להיות שגנב את הכסף, כנראה הבחור הצעיר הזה, שהרי כל חברי החדר הם בחורים צדיקים שלא

ייתכן שיגעו בכסף שאינו שלהם, ובוודאי הבחור הצעיר החדש הוא הגנב! נכון שהוא נראה בחור טוב שיושב ולומד בריצנות, אבל כנראה שבתוך ליבו יצרו בווער בו והוא הסיתו לגניבה. הבחורים יקטלגו אותו כגנב שפל, וידרשו ממנו להחזיר את הכסף בכל מחיר... הבחור ממשיך בדמיונו ואומר לעצמו, "אפילו אם ארצה לשלם את סכום הכסף הזה רק כדי להסיר מעל ראשי את הביזיון הנורא הזה, אין באפשרותי לעמוד בסכום כל כך עצום. ואפילו אם הוריי ימכרו את ביתם (דירה עלובה בדמי מפתח), גם כן לא יצליחו לשלם את הסכום הזה". וכך ממשיכות מחשבותיו להתגלגל, ומדמיין הוא איך נזרק הוא מהישיבה בבושת פנים, והוריו גם צריכים לעבור דירה לעיר אחרת כדי להסיר מעל ראשם את החרפה הזו. חלפו להם עוד כמה דקות בהן הבחור שקוע בדמיונותיו על העומד להתרחש, והוא ממתין לרגע שבו ידרשו ממנו להחזיר את הכסף, והוא יזעק בכל לבו, "לא לקחתי את הכסף", והוויכוח יתחיל כן - לא, לא - כן...

ולפתע קורה דבר מעניין; הגרב"צ פלמן מסתודד עם הגרמ"א ברורמן, לוחש לו באוזנו משפט קצר, ולאחר מכן שניהם משתתקים וחושבים...

לאחר דקה הגרמ"א ברורמן מתעשת, מוריד את הכובע ואת החליפה, לאחר מכן מוריד גם את הסוודר. לבו של הבחור מתחיל לרעוד, הוא בטוח שהוא עומד עכשיו לגשת אליו... וסופו קרב. אבל לא, הוא מתכופף לתוך ארון הכביסה, שהיה עמוק, מכניס את ראשו לעומק הארון, ולא מסתפק בזה אלא עומד ונכנס כולו לתוך הארון. הבחור מתפלא מה הוא עושה, הרי כבר הוציאו את כל הדברים מהארון, וכולם רואים שאין בתוכו כלום, וכי מה הטעם להמשיך ולהתבונן בו, ולהיכנס לתוכו? חצי דקה הוא שהה בארון, ולהפתעת כולם יצא מהארון כשבידו הגרב עם הכסף!!!

התברר שבתחתית הארון נוצר פתח קטן בין הארון לקרש של גב הארון, וכאשר הניחו שם ביום שישי את הגרב ועליו דחפו את כל הכביסה, הסדק התרחב מעט והגרב נדחף ונפל מאחורי הארון. והיה בזה נס גדול, כי בדיוק במקום שבו נפל הכסף, היה חור של צינור ביוב, והכסף היה אמור ליפול שם ולהעלם בתוך הצינור, אלא שבסוף הארון היה מסמר קטן, והגרב נתפס בו, ובזכותו לא נפל! ותהי הרווחה...

אבל מה הסתודדו לפני כן שני הבחורים? התברר שכאשר הגרב"צ ראה שהכסף איננו, ואין במי לחשוד אלא בבחור הצעיר הזה שנוכח בחדר, פנה הוא להרגמ"א ואמר לו: "לפני שאנחנו הולכים לחשוד במישהו, צריך לזכור את דברי ה"חפץ חיים" שאמר שהסיבה שהקב"ה ברא לאדם סברא עקומה, היא כדי שכאשר הוא רוצה לחשוד במישהו שעשה איזה דבר, צריך קודם לדונו לכף זכות, אפילו בסברא עקומה. לכן בוא נחשוב בסברא עקומה לאן יכול הכסף להעלם". ושניהם השתתקו כדי לחפש את העקמימות ששם הכסף, וכך הגיעה המחשבה שאולי כאשר הארון היה מלא בבגדים נדחף מעט הקרש של הארון, נוצר סדק קל והכסף נפל שם... [שלמים מציון]

בימים הללו, ימים של חוסר וודאות לא רק בארץ אלא בכל העולם כולו (בגלל אותה המגפה), ראוי לזכור כי גם במקרה שבו נדמה לאדם שהוא הצודק, ויש לו הוכחות ברורות על כך, בכל זאת - ייתכן כי המציאות שונה, וצריך לבדוק עוד ועוד, אולי טעות עמו, ונזכור כשם שְׁדָנָת את חברך כך דנים אותך, אז מדוע לא לדון לכף זכות את חברך?! הרי אם דנת לכף זכות אז גם בשמים דנים אותך לכף זכות...

וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ (קדושים יט, יח)

כמוך ממש

במדרש כתוב: פרשתנו מתחילה ב"קדשים תהי' ומסיימת ב"וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ", ונרמז בה כל עשרת הדברות - כל גופי התורה תלויין בה, כיון שהמצוות הללו אינן שתי מצוות גרידא, אלא יסוד לכל התורה. כי "קדשים תהי'" היא מצוה כללית המתפרשת על רוב פעולות האדם במשך היממה - בין אדם לעצמו: תרומם את עצמך, תשלוט בתאוות ותמעט בהן. אבל, יש לזה פן נוסף - "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ".

ועל מצות "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ" ישנה פליאה נוראה, איך אפשר לצוות על אדם שיאהב את חברו ממש כפי שאוהב את עצמו?! הרי את עצמו הוא אוהב יותר מכל, וכיצד שייך שיאהב את חברו כמוהו ממש? מילא אם תאמר, שיאהב אותו מעט פחות מאהבת עצמו, אבל בדיוק כמוהו!?

יתר על כן, לכאורה ציווי זה סותר את דברי הגמרא (בבא מציעא ס"ב), שמבואר שם שאם אדם הולך עם חברו במדבר, וברשותם מזון שמספיק רק לאחד מהם, ואם יאכלו שניהם - איש מהם לא ינצל - חובה עליו לאכול מהמזון לבדו.

וכמו שאמר רבי עקיבא: "יְחִי אַחִיד עִמָּךְ" - קודם תדאג לעצמך. והקושיא עולה מאליה: הרי זה אותו רבי עקיבא שאמר: "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ" זה כלל גדול בתורה - כמוך ממש! וא"כ, כיצד כאן הוא מצווה - קודם תדאג לעצמך?! מבאר רבי שמעון שקאפ זצ"ל (בהקדמה לשערי יושר) יסוד גדול: מדוע נברא האדם? מה הדבר שהקב"ה חפץ מאתו יותר מכל? להיטיב לזולתו, זוהי כל המטרה! שנאמר: "וְהִלַכְתָּ בְּדַרְכֵי"ו - כפי שקב"ה מיטיב עמך, כך תיטיב אתה לזולתך. והעושה כן נהיה "אדם קדוש".

הקב"ה הטביע באדם את אהבת עצמו, אבל מי זה "עצמו"? אם זה רק הגוף שלו - מצבו גרוע. שכן אמרו במסכת אבות (א, טו): "אם אין אני לי - מי לי" - בוודאי שתדאג לעצמך. שניים מהלכים במדבר ונמצאים בסכנת רעב - ודאי שהתורה עצמה מצווה שיחיה קודם את עצמו, אבל צריך האדם לזכור: "כשאני לעצמי - מה אני", אם "אני" זה רק "עצמי" - אין לזה ערך. ולכן כשרוצה להוסיף להגדרה "עצמי" את הנפש, הנשמה והרוחניות - כדי להגיע לזה צריך לקדש את גופו ולרומם את עצמו בכל המצוות, כנאמר "קדשים תהי'". אבל לא די בכך, היות ויש גם את החלק של בין אדם לחברו, צריך לעלות שלב נוסף בדרך לפסגה: אדם נושא אישה ומוליד ילדים, ופתאום "עצמי" - כולל עוד אנשים, כי האדם מרגיש שהוא אוהב את בניו ובנותיו לא פחות מאת עצמו. וכך לפתע "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ", מקבל מימד רחב יותר, ו"כְּמוֹךָ" הופך להיות כל המשפחה כולה. אומר רבי שמעון שקאפ זצ"ל: אל תעצור כאן! תרחיב את "כְּמוֹךָ" לכלל עם ישראל, כי כל ישראל חברים וכולם אחים, וברגע שתאהב את הזולת "כְּמוֹךָ", תקיים ממש את רצון ה'.

זוהי תכלית האדם! תרומם את עצמך ואל תחשוב רק עליך, אלא תרחיב המעגל, תחילה, תצרך להגדרה "עצמי" את הנשמה, וכך לא תשקע בתאוות הגוף ותהיה קדוש ומרומם מעם, לאחר מכן, תצרך להגדרה "עצמי" גם את בני המשפחה, ולבסוף אף את כלל עם ישראל, ואז תגיע לשיא השיאים - "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ", וע"כ "קדשים תהי'" ומצות "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ" נאמרו בהקהל, שהם יסוד לכל התורה. ועומק העניין יאיר על פי המעשה שהובא בגמרא (סוטה מ):

רבי אבהו, גדול הדור, היה מוסר שיעור לפני מאות תלמידים. אולם כיון שקולו היה חלש, הביאו תלמיד בעל קול צלול וחזק, שחזר על דבריו, והשמיע אותם בקול רם לכלל הנוכחים בשיעור.

פעם אחת, אמרה הרבנית לבעלה בתרעומת: עזות פנים שכזו! אשתו של אותו תלמיד שחוזר על דבריך אמרה לי, שהאמת היא שבעלה עצמו הוא זה שאומר את השיעור, ורק בכדי לעשות חסד עם רבי אבהו, הוא כביכול מתכופף לשמוע את דבריו, איזו חוצפה! כיצד הגיב רבי אבהו על הדברים? הוא אמר לאשתו: "מה אכפת לך, ממני וממנו ישתבח הבורא", כי כשהכל לשם שמים, בלי נגיעות אישיות של "עצמי", ממילא מובנת תגובת רבי אבהו שאמר: מה איכפת לי?! "ממני וממנו ישתבח הבורא"! מה זה משנה?! העיקר שהתלמידים לומדים והקב"ה שמח. כולנו חיילים בצבא ה'! זוהי הנהגת אמורא קדוש עליון, שקיים בהידור את "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ"!
[תורת חסד]

בפרשת קדושים רמוזים עשרת הדיברות:

תְּנִי רַבִּי חַיָּא פְּרָשָׁה זוּ נֶאֱמַרְהָ בְּהִקְהָל, מִפְּנֵי שְׁלֵב גּוֹפֵי תוֹרָה תְּלוּיִן בָּהּ, רַבִּי לְוִי אָמַר מִפְּנֵי שְׁעֵשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת כְּלוּיִן בְּתוֹכָהּ, (שמות כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, ב): "אֲנִי ה' אֱלֹקֶיכֶם". (שמות כ, ג): "לֹא יִהְיֶה לְךָ", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, ד): "וְאֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂוּ לָכֶם". (שמות כ, ז): "לֹא תִשָּׂא", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, יב): "וְלֹא תִשָּׁבְעוּ בְשִׁמִּי". (שמות כ, ח): "זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, ג): "אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ". (שמות כ, יב): "כִּבְדֹּת אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, ג): "אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ". (שמות כ, יג): "לֹא תִרְצַח", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, טז): "לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ". (שמות כ, יד): "לֹא תִנָּאֵף", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא כ, י): "מוֹת יוֹמֵת הַנָּאֵף וְהַנָּאֵפֶת". (שמות כ, יג): "לֹא תִגְנוֹב", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, יא): "לֹא תִגְנוֹב". (שמות כ, יג): "לֹא תַעֲנֶה", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, טז): "לֹא תִלְךָ רֵכִיל". (שמות כ, יג): "לֹא תַחְמֹד", וּכְתִיב הֲכָא (ויקרא יט, יח): "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךָ".

[מדרש ויקרא רבה כד, ה]

**בברכת התורה
רוזן ברינה**

"לְאָדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: האובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ועל בני פאולה **זיווג הגוה:** זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: רחלי בת זרבה עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר: נעמה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת עליזה: יוקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: זרבה בת הודיה: גלית בת חות מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת ולו: ליאת בת יוקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**
או במייל: **Ronbarina@gmail.com**
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102